

**Startnotitie m.e.r. Waalfront
te Nijmegen**

Verantwoording

Titel	Startnotitie m.e.r. Waalfront te Nijmegen
Opdrachtgever	Gemeente Nijmegen
Projectleider	mw. ir. M.L. Verspui
Auteur(s)	mw. G.G. van Eck M.Sc.
Projectnummer	4384290
Aantal pagina's	24 (exclusief bijlagen)
Handtekening	

Datum 11 april 2005

Colofon

Tauw bv
afdeling Stedelijk Gebied & Infrastructuur
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon (0570) 69 99 11
Fax (0570) 69 96 66

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd. In geval van een ontwerp is het de opdrachtgever niet toegestaan het ontwerp geheel of gedeeltelijk in herhaling uit te voeren zonder uitdrukkelijke toestemming van Tauw bv. De auteursrechten inzake dit document blijven berusten bij Tauw bv. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw bv een hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem, dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Introductie	4
1.2	Initiatiefnemer	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Het plan- en studiegebied	7
3	Een MER voor Waalfront	9
3.1	De voorgeschiedenis	9
3.2	Probleem- en doelstelling	10
3.3	De relatie met andere besluiten	11
4	De voorgenomen activiteit en alternatieven	13
4.1	De voorgenomen activiteit	13
4.2	Alternatieven	16
5	Mogelijke gevolgen voor het milieu	18
5.1	Huidige milieutoestand en de te verwachten effecten	18
5.2	Samenhang met Koers West	22
6	Stappen in de procedure	23
6.1	De procedure	23
6.2	Hoe kunt u reageren?	24

1 Inleiding

1.1 Introductie

Introductie

De gemeente Nijmegen heeft het voornemen om het woon-werkgebied Waalfront te ontwikkelen. Om dit te realiseren moet een groot deel van de aanwezige functies, met name bedrijven, in het gebied verdwijnen. De plannen voor het Waalfront omvatten een aantal verschillende activiteiten, waaronder de realisatie van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke aanpassing van de rivierdijk, 60.000 m² aan bijzondere functies, zoals kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels.

De eerste stap in de m.e.r.-procedure: de startnotitie

Voor u ligt de startnotitie die de start aangeeft van de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure¹) voor de ontwikkeling van het Waalfront in Nijmegen. Deze startnotitie is een eerste stap in de procedure van milieueffectrapportage voor het Waalfront. Doel van m.e.r. is om de milieubelangen, naast andere belangen, een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten die grote invloed op het milieu kunnen hebben. Parallel aan het opstellen van het milieueffectrapport (MER) wordt het Masterplan Waalfront opgesteld. De uiteindelijke inrichting van het plangebied zal worden vastgelegd in waarschijnlijk meerdere bestemmingsplannen voor het Waalfront. Het Masterplan is het eerste ruimtelijke plan dat in de aanleg van het Waalfront voorziet. Het MER wordt daarom aan dit plan gekoppeld. Bij het vaststellen van de bestemmingsplannen wordt het MER door middel van een aanvulling geactualiseerd en verder gedetailleerd.

In deze startnotitie worden de kaders voor m.e.r. aangegeven. De startnotitie dient in het kader van de m.e.r.-procedure meerdere doelen, te weten:

- als bron van informatie voor betrokken partijen in de m.e.r.-procedure zoals insprekers, wettelijke adviseurs en de Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie m.e.r.)²;
- als overzicht in hoofdlijnen van wat er in het op te stellen MER zal worden besproken;
- als officiële start van de m.e.r.-procedure voor het Waalfront te Nijmegen.

Strategische milieubeoordeling

In juli 2004 is de Europese richtlijn Strategische Milieubeoordeling (SMB) in werking getreden. Deze richtlijn bepaalt onder andere dat er voor plannen die een m.e.r.-plichtige activiteit mogelijk maken, een milieurapport moet worden opgesteld. Gezien het stadium van de planvorming worden beide instrumenten (SMB én m.e.r.) integraal voor het Waalfront ingezet. Niet alleen procedureel maar ook inhoudelijk vertonen de producten van SMB en m.e.r. veel overeenkomsten. Daarom geldt het MER ook direct als het milieurapport conform de SMB-richtlijn.

¹ In deze startnotitie komen verschillende schrijfwijzen voor milieueffectrapportage voor:

De m.e.r. = de milieueffectrapportage, ofwel het traject dat doorlopen moet worden om milieueffecten in beeld te brengen: startnotitie, richtlijnen, opstelling milieueffectrapport. Dit wordt ook wel m.e.r.-procedure genoemd.

Het MER = het milieueffectrapport zelf.

² De Commissie voor de m.e.r. is een, bij wet geregeld, onafhankelijk orgaan van deskundigen die, middels het geven van adviezen aan het bevoegd gezag, toezicht houdt op de objectiviteit en de kwaliteit van het MER. In de m.e.r.-procedure geeft zij advies ten aanzien van de richtlijnen en de toetsing van het MER.

Stappen in de procedure

De m.e.r.-procedure bestaat uit twee fasen:

1. De richtlijnenfase:
  - publicatie startnotitie;
  - inspraak en advies;
  - richtlijnen.
2. De MER-fase:
  - opstelling MER (parallel aan het opstellen van het Masterplan);
  - aanvaarding MER en vaststellen Masterplan;
  - inspraak op het MER (en het Masterplan);
  - evaluatie;
  - opstellen aanvullingen MER ten behoeve van de bestemmingsplannen.

De startnotitie wordt door de gemeente Nijmegen ter inzage gelegd. Zo wordt iedereen in de gelegenheid gesteld om kennis te nemen van het initiatief en om aan te geven welke aspecten in het op te stellen milieueffectrapport aan de orde moeten komen. Het verloop van de gehele m.e.r.-procedure staat beschreven in hoofdstuk 6 van deze startnotitie.

Wat zijn de activiteiten waar het MER zich op richt?

De aanleg van tenminste 2.000 woningen in stedelijk gebied is een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit. Dit betekent dat beoordeeld moet worden of er sprake is van bijzondere omstandigheden die het doorlopen van de m.e.r.-procedure noodzakelijk maken. Daarnaast is een eventuele aanpassing van de rivierdijk ter plaatse van het Waalfront aan de orde.

Uitgezocht wordt welke procedures hierbij aan de orde zijn en hoe deze samenhangen met het MER voor het Waalfront.

De realisatie van de verschillende functies (woningbouw, bedrijvigheid, voorzieningen, etc.) is een complexe opgave. Verder is het plangebied vanwege de ligging en historie bijzonder: het cultuurhistorisch erfgoed, de beperkingen vanwege de aanwezige industrie, de ligging nabij de waterkering en de spoorlijn, de ligging langs de Waal en de nabijheid van de nieuwe Stadsbrug. De gemeente Nijmegen is van mening dat door deze combinatie van omstandigheden het doorlopen van de m.e.r.-procedure bijdraagt aan het maken van een verantwoorde keuze over de inrichting van het Waalfront en kiest daarmee vrijwillig voor een m.e.r.-procedure.

1.2 Initiatiefnemer**Wie is initiatiefnemer en wie is bevoegd gezag?**

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen treedt op als initiatiefnemer in de m.e.r.-procedure, terwijl de gemeenteraad als bevoegd gezag optreedt. De initiatiefnemer is degene die voornemens is een activiteit uit te voeren. Het bevoegd gezag is het overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer.

1.3 Leeswijzer

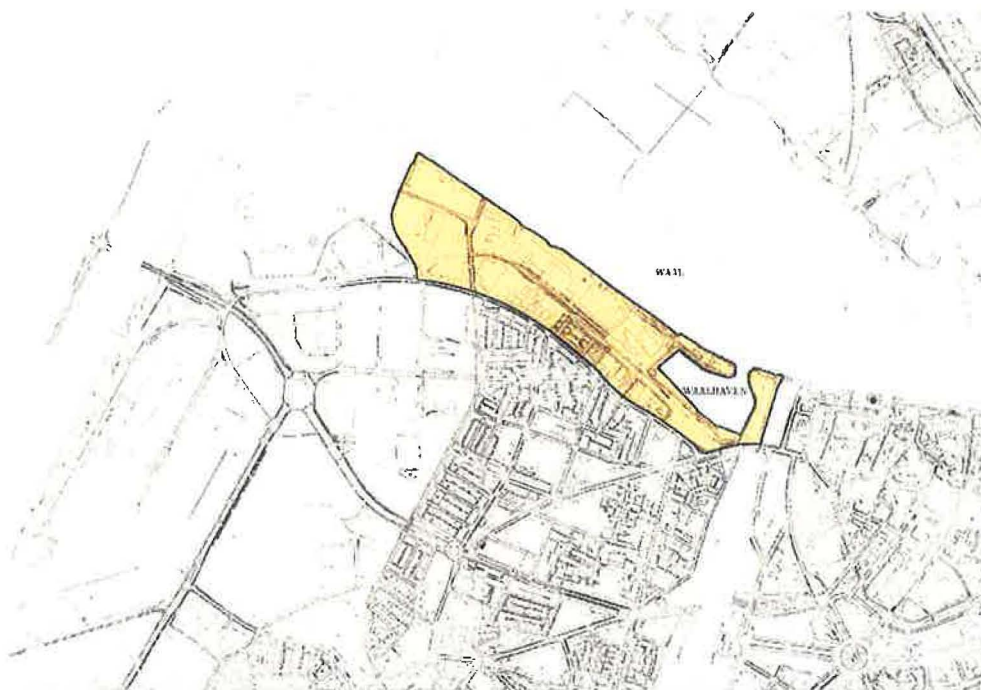
Deze startnotitie begint in dit hoofdstuk met de aanleiding voor het initiatief voor ontwikkeling van het Waalfront, gevolgd door een beschrijving van de functie van m.e.r. en de bedoeling van de startnotitie. In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en het studiegebied. Daarna geven wij in hoofdstuk 3 een beschrijving van de achtergronden van het project en de relevante besluiten en beleidskaders met betrekking tot de activiteit en de locatie voor de activiteit. In hoofdstuk 4 wordt een beschrijving gegeven van voorgenomen activiteit en wordt ingegaan op de uitgangspunten voor de alternatieven. In hoofdstuk 5 wordt globaal aangegeven welke milieueffecten de ontwikkeling van het Waalfront met zich mee kan brengen. De procedure en inspraakmogelijkheden komen uiteindelijk in hoofdstuk 6 aan bod.

2 Het plan- en studiegebied

Plangebied

Het plangebied is het gebied waarbinnen de voorgenomen activiteit (Waalfront) plaatsvindt en het gebied waarbinnen in het kader van m.e.r.-alternatieven worden uitgewerkt. De realisering van het Waalfront vindt plaats in het kader van de transformatie van Nijmegen-west.

Op figuur 2.1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. De exacte begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de Waal in het noorden, de spoorlijn Nijmegen-Arnhem en de Voorstadlaan in het oosten, de Weurtseweg in het zuiden. De westelijke grens van het plangebied wordt bepaald door toekomstige ligging van de Stadsbrug (inclusief het VASIM-gebouw).

Figuur 2.1 Begrenzing plangebied.

Momenteel maakt het gebied onderdeel uit van bedrijventerrein Noordkanaalhavens. De bedrijvigheid op dit deel van het bedrijventerrein bestaat voornamelijk uit industriële bedrijvigheid, transport en distributiebedrijven en kantoren. Voorbeelden van bedrijven zijn: De Gelderlander (het kantoor en drukkerij van dagblad De Gelderlander), het slachthuis en de fabriek van Honig. Als gevolg van de transformatie van bedrijventerrein naar woon-werkgebied zal de aanwezige bedrijvigheid verdwijnen. De mogelijkheid voor het herplaatsen van bestaande bedrijvigheid wordt meegenomen in de planvorming.

Studiegebied

Het studiegebied is het gebied waar effecten als gevolg van de voorgenomen activiteit (kunnen) optreden. Het betreft het plangebied en de omgeving ervan. De omvang van het studiegebied kan echter niet geheel bij voorbaat worden aangegeven. Uit het onderzoek dat in het kader van het MER zal worden uitgevoerd zal blijken hoe ver de milieugevolgen zich uitstrekken; dit kan per milieuaspect aanzienlijk verschillen. In het op te stellen MER zal nader uitgewerkt worden wat tot het studiegebied van dit project behoort. In hoofdstuk 5 zijn in globale zin de mogelijke gevolgen voor het milieu beschreven.

3 Een MER voor Waalfront

3.1 De voorgeschiedenis

De gemeente Nijmegen heeft met beleidsdocument Koers West een visie op de ontwikkeling van Nijmegen-west neergezet. De gemeente beoogt de komende jaren een grootschalige transformatie van dit gebied. In Koers West worden drie ontwikkelingen onderscheiden (pijlers), te weten:

- Het Waalfront: een woon- en werkgebied aan de Waal.
- De Stadsbrug: een tweede oeververbinding voor wegverkeer over de Waal.
- Het bedrijventerrein Noord- en Oostkanaalhavens (NOK): revitalisering van het bestaande bedrijventerrein.

Figuur 3.1 Projecten Koers West [Koers West, Gemeente Nijmegen, 2003].

De gemeente Nijmegen wil met de uitvoering van het project Koers West het westelijk deel van de stad en de Waalsprong beter bereikbaar maken, de bedrijventerreinen herstructureren en de Waaloever transformeren tot een gemengde woon-werklocatie.

3.2 Probleem- en doelstelling

Probleemstelling

De belangrijke toekomstige projecten en ontwikkelingen van de gemeente Nijmegen zijn verwoord in de nota "Kansen voor de Keizerstad"³. Eén van de omvangrijke locaties in deze nota is het Waalfront. De transformatie van het Waalfront is samen met de Stadsburg en de revitalisering van de Noord- en Oostkanaalhavens ondergebracht in het project Koers West.

Nijmegen kent stedenbouwkundig een onevenwichtige opbouw. Het stadscentrum van Nijmegen ligt, geografisch gezien, niet centraal. Bovendien hebben de grote woningbouwprojecten van de afgelopen decennia met name plaatsgevonden in het zuidwesten van Nijmegen (Dukenburg en Lindenholt). Uitbreiding van de werkgelegenheid heeft vooral plaatsgevonden in Winkelsteeg, Brabantse Poort en Heyendaal. Nijmegen bouwt de komende jaren aan een nieuw stadsdeel aan de overkant van de Waal: de Waalsprong. Niet alleen wordt ingezet op de bouw van ruim 11.000 woningen, maar ook zullen werkgelegenheidsgebieden worden gerealiseerd. De decentrale ontwikkeling waarbij het centrum van Nijmegen niet meer het geografische middelpunt is van de stad, wordt door de Waalsprong doorbroken. Om voor een goede verbinding tussen de bestaande stad en het nieuwe stadsdeel Waalsprong te zorgen, wordt een tweede brug over de Waal aangelegd: de Stadsbrug. In 2004 is een MER voor de Stadsburg opgesteld.

Waalfront

De ontwikkeling van een woon-werkgebied aan de Waal met tenminste 2.000 woningen, direct ten westen van het centrum, draagt bij tot de ontwikkeling van een stedenbouwkundig evenwichtige stad en maakt de rivier toegankelijk voor de bewoners van Nijmegen-west. De Waal is ter plekke niet openbaar toegankelijk voor onder andere de bewoners van het Waterkwartier en de Biezen. De bedrijventerreinen zijn afgesloten voor het publiek.

Hoewel het Waalfront stedenbouwkundig een vanzelfsprekende ontwikkelingslocatie is, zijn er diverse zaken die onderzocht moeten worden. De aanwezigheid van de Waal biedt stedenbouwkundig kansen, maar is eveneens een complicerende factor vanwege externe veiligheid en de technische eisen die gesteld worden aan de grootste vaar- en waterweg van Nederland, met bijbehorende waterkering. Bouwen dicht bij het centrum is markttechnisch interessant maar vraagt wel extra aandacht om de infrastructurele problemen goed op te lossen. De ontwikkeling binnen de bestaande stad is lettende op intensief ruimtegebruik een goede zaak, maar aanwezige functies dienen vaak wel verplaatst te worden om aan de wettelijke milieukwaliteit te kunnen voldoen. Een rijke cultuurhistorie vormt een inspiratiebron voor architectonische en stedenbouwkundige ontwikkelingen maar vormt tevens een aandachtspunt bij planvorming en realisatie van een nieuw woon-werkgebied. Kortom, een uitdagende locatie waar diverse zaken nader onderzocht moeten worden.

Doelstelling

Doel is om een MER voor het Waalfront op te stellen, waarin de milieueffecten van de voorgenomen activiteit (de bouw van tenminste 2.000 woningen, de mogelijke verlegging van een rivierdijk, 60.000 m² aan bijzondere functies, zoals kantoren, kleinschalige bedrijvigheid en winkels) in beeld worden gebracht. Dit rapport geldt tevens als milieuraapport in het kader van SMB.

---

³ Kansenboek: "Kansen voor de Keizerstad", gemeente Nijmegen 2002.

3.3 De relatie met andere besluiten

In tabel 3.1 zijn besluiten aangegeven die van belang zijn voor de ontwikkeling van Waalfront.

Tabel 3.1 Besluiten die relevant zijn voor de voorgenomen activiteit.

Niveau	Nota's/plannen	Doel document in relatie tot plan	Van belang voor dit MER
Europa	Europese Habitat- en Vogelrichtlijn	Aanwijzen en beschermen van gebieden die van groot belang zijn voor het in stand houden van de vogelstand en andere dieren met hun leefomgeving.	De Waal is aangewezen als Speciale Beschermingszone i.h.k.v. de Vogelrichtlijn.
	Europese Kaderrichtlijn Water	Tegengaan van de achteruitgang van de toestand van het water. Het bevorderen van het duurzaam gebruik van water en het beschermen en verbeteren van het watermilieu in het algemeen en waterecosystemen in het bijzonder.	Waterkwaliteit mag niet verslechteren.
	Verdrag van Malta	Beschermen van het archeologische erfgoed.	Archeologisch belang moet meegenomen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen.
Rijk	Nota Ruimte	Beschrijft het kader voor de ruimtelijke ontwikkelingen in Nederland.	Streven naar het verkrijgen van sterke steden, met in de stad aandacht voor centrumstedelijke en groenstedelijke milieus.
	Structuurschema Groene Ruimte (II)	Wijst groene gebieden (Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) aan waar rekening mee gehouden moet worden bij ontwikkelingen.	De Waal en aangrenzende uiterwaarden maken onderdeel uit van de EHS.
	Waterbeheer in de 21 ^{ste} eeuw	Geeft uitgangspunten voor waterbeleid in de 21 ^{ste} eeuw in relatie tot ruimtelijke ontwikkeling.	Voor de ontwikkeling van de Waalfront moet een watertoets uitgevoerd worden.
Provincie	Ruimte voor de rivier	Beleid tot het verruimen van stroomgebieden met als doel de noodzakelijke waterstanddaling te realiseren.	Vergroten van het stroomgebied van de Waal door dijkteruglegging bij Lent.
	Streekplan Gelderland	Geeft hoofdlijnen voor de ontwikkelingsstrategie van Gelderland.	- De realisatie van Waalfront is niet opgenomen in het streekplan.
Regio Gemeente	Gebiedsplan natuur en landschap Rivierenland	Uitwerking streekplan.	- Uiterwaarden zijn zoekgebied voor grootschalige natuur en veiligheid. - Gedeelten zijn bestemd voor nieuwe natuur en natte natuur.
	Regionaal Structuurplan KAN (Knooppunt Arnhem-Nijmegen)	Geeft de hoofdlijnen voor de ontwikkelingen in het KAN-gebied.	Nog in ontwikkeling.
	Nijmeegs milieubeleidsplan 2002-2005	Geeft randvoorwaarden voor het ontwikkelen van een leefbaar en duurzaam Nijmegen.	- Verminderen van de nadelige gevolgen van de (auto)mobiliteit. Nijmegen-west is aangewezen als plek in de stad waar de grenzen van leefbaarheid zijn bereikt.
	Koers West	Visie op de ontwikkeling van Nijmegen-west.	Beschrijving van de voorgenomen activiteit: Waalfront. De ontwikkeling van de Waalfront gaat in samenhang met de ontwikkeling van Stadsbrug, Park-West en bedrijventerreinen NOK.

Niveau	Nota's/plannen	Doel document in relatie tot plan	Van belang voor dit MER
	Kansen voor Keizerstad	Ruimtelijke verkenning 2030.	Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen met respect inpassen in het omringende landschap.
	Voorkeursmodel Waalsprong	Nadere uitwerking van de ontwikkelingen in het noordelijk deel van het onderzoeksgebied.	- Beschrijving Waalsprong als autonome ontwikkeling, inclusief uitgangspunten inrichting, verkeersstructuur en ontsluitingsprincipes.
	Waterkwartier aan het roer	Wijkvisie voor de wijk de Biezen en Waterkwartier.	- Verbindingen tussen het rijke verleden en de rijke toekomst van de wijk. - (Duidelijkere) verbindingen leggen met het water. - Betere verbinding van de wijk aan de binnenstad van Nijmegen. - Het onderling verbinden van de karakteristieke buurten tot één wijk.
	Beleidsnota Mobiliteit Nijmegen 2001-2006 "mobiliteit in balans"	Visie tot het verbeteren van de infrastructuur voor duurzame vervoerswijzen.	Derde oeververbinding, naast de spoor- en Waalbrug, is noodzakelijk voor de bereikbaarheid van Nijmegen.
	Groenstructuurplan	Het veiligstellen en ontwikkelen van de specifieke kwaliteit van de onbebouwde ruimte van Nijmegen.	Verbeteren ecologische kwaliteit van de groengebieden, zoals de uiterwaarden.
	Waterplan	Beleid voor aanpassing watersysteem/waterketen in de gemeente Nijmegen.	Randvoorwaarden voor voorkomen: - Grondwateroverlast. - Riooloverstorten/vervuiling Waal.
	Uitvoeringsprogramma verbetering luchtkwaliteit Nijmegen 2004-2007	Beleid voor het verbeteren van de luchtkwaliteit in de gemeente.	- Het plaatselijk verminderen van de milieudruk door luchtverontreiniging. - Het voldoen aan Europese en landelijke wetgeving op het gebied van luchtkwaliteit.
	Geluidbeleid Nijmegen	Dit beleid behandelt de randvoorwaarden als gevolg van het aspect geluid in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen.	Haalbaarheids criterium voor woningbouw op deze locatie.
	Klimaatbeleid	Vertaling Kyoto-akkoord voor gemeente Nijmegen.	Inzicht in klimaatseffecten van het Waalfront middels een energiestudie.

4 De voorgenoemen activiteit en alternatieven

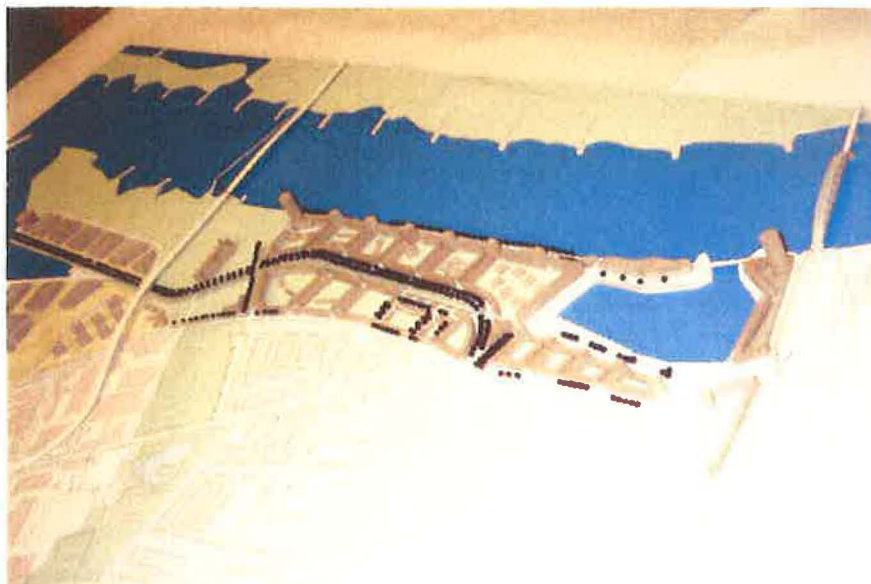
4.1 De voorgenoemen activiteit

Het project Waalfront wordt gerealiseerd tussen de Waal, de Weurtseweg, de spoorlijn Arnhem - Nijmegen en het toekomstige tracé van de Stadsbrug (inclusief het VASIM-gebouw). Het Waalfront bestaat uit drie delen te weten Waalhaven, Waalkwartier en het noordelijke deel van Park-West. In 2003 is door de gemeente Nijmegen in "Koers West, Samen bouwen aan een sterke stad" de eerste verkenning van de ontwikkelingen in Nijmegen-west weergegeven⁴.

Met betrekking tot de ontwikkeling van het Waalfront is in het Koers West-document de volgende visie opgenomen. In onderstaand kader is een citaat uit het Koers West-document opgenomen met daarin een weergave van de gewenste ontwikkelingen voor Waalfront. In het kader van het Masterplan zal de visie op Waalfront nader worden uitgewerkt.

Tekstblok 1: Citaat Koers West-document.

"Het Waalfront biedt ruimte voor het ontwikkelen van een uniek stedelijk woon- en werkmilieu, direct aan de rivier en de haven. De invulling van dit gebied moet in ruimtelijke en functionele zin aansluiten bij zowel het Waterkwartier en de Biezen, maar ook op de binnenstad en de Waalkade. Daartoe worden straten uit het Waterkwartier en de Biezen doorgetrokken tot aan het water zodat er mooie zichtlijnen ontstaan. Ook de woningen (aard en hoeveelheid) van het Waalfront sluiten aan bij de bebouwing in de aangrenzende wijken. Voor het Waalfront is gekozen voor een compact stadsmilieu: dit betekent een sterke menging van wonen, werken en recreëren. Meervoudig intensief ruimtegebruik staat voorop. Ondergronds inpandig parkeren is daarbij vanzelfsprekend.

Figuur 4.1 Eerste verkenning Waalfront [Koers West, Gemeente Nijmegen, 2001].

⁴ "Koers West, samen bouwen aan een sterke stad", gemeente Nijmegen, 2003.

Vervolg tekstblok 1: Citaat Koers West-document.

De eeuwenoude geschiedenis van het gebied zorgt voor aanknopingspunten voor de toekomstige invulling. De vele cultuurhistorische elementen bieden volop inspiratie voor de verdere planontwikkeling. Concrete historische overblijfselen vormen ankerpunten voor de stedenbouwkundige opzet. De structuur van de Romeinse nederzetting die hier ligt, met belangrijke openbare gebouwen, resten van oude verdedigingswerken en industriële monumenten, dienen als onderlegger voor de plannen.

Het Waalfrontgebied is onder te verdelen in drie delen met elk een andere focus: Waalhaven, Waalkwartier en het noordelijke gedeelte van Park-West.

Waalhaven

Rond de Waalhaven liggen verschillende kansen om een aangenaam, intiem stadsgebied te creëren. Dit vormt een mooi contrast met de weidsheid van de rivier. Talloze referenties laten zien dat er voor Nijmegen een unieke kans ligt om nieuwe openbare ruimte aan de bestaande stad toe te voegen. De plannen die nu gerealiseerd worden aan de Kop Weurtseweg, vormen al een aanzet.

- Slachthuis/De Gelderlander

De huidige locatie van het slachthuis leent zich voor een heldere begrenzing van de haven met een gesloten front van woningen en voorzieningen. De grootste ruimtelijke winst is te halen uit de ontwikkeling van locaties die nu als "buitendijks" gelden: De Gelderlander en het noordelijk havenhoofd. Bekeken moet worden of de drukkerij van De Gelderlander verplaatst kan worden om ruimte te scheppen voor een complex, waarin wonen en andere functies samengaan. Dan kan hier een wand aan de Waalhaven worden gecreëerd die perfect ligt ten opzichte van de zon. De kantoorfunctie van De Gelderlander kan hierin worden geïntegreerd. Het is mogelijk om de kop van het gebouw uit te bouwen aan het water zodat er een markant hoogteaccent ontstaat. Dit kan het beginpunt zijn van het Waalfront. Een combinatie met parkeren voor de binnenstad is goed denkbaar op deze locatie. Erg belangrijk is de aansluiting op de flaneerstrook van de Waalkade. Hiervoor moet wel de onderdoorgang bij het bruggenhoofd van de spoorbrug verbeterd worden. Een nieuwe voetgangersbrug over de havenuitmonding biedt de mogelijkheid voor een boeiende wandeling langs de rivier.

- Noordelijk havenhoofd

Op het noordelijk havenhoofd moet de scheiding tussen de rivier en de haven gestalte krijgen. De mooie locatie biedt alle ruimte voor een echte "trekker": een bijzonder functie, bijvoorbeeld een culturele functie van formaat of een Expo-achtige functie, geaccentueerd door opmerkelijke architectuur. Voor de relatie met de binnenstad is een verbetering van de Hezelpoort gewenst. Toevoegen van een tweede fiets-/voetgangerstunnel aan de noordzijde is een optie hiervoor. Handhaven en wellicht uitbreiden van de havenfuncties maakt het gebied zeker levendiger.

Waalkwartier

In het verlengde van de Waalhaven kan het gebied dat hier tegenaan ligt (tot aan het doorgetrokken Park-West) zich ontwikkelen tot het Waalkwartier. Dit wordt een compacte, stedelijke wijk waar wonen en werken hand in hand gaan en waar de nabijheid van de rivier overal voelbaar is. In de planopzet zijn directe verbindingslijnen gewenst vanuit het Waterkwartier en de Biezen naar de oevers van de Waal. Voorgesteld wordt om te werken vanuit een helder stedenbouwkundig patroon. Bij een nadere invulling is hier veel variatie mogelijk in type bebouwing en in functies, inclusief sociaal-maatschappelijke voorzieningen.

Vervolg tekstblok 1: Citaat Koers West-document.

De vorm van de gebouwen en de verschillende functies worden bepaald door de ligging in het plangebied. In grote lijnen zal de bebouwingshoogte vanaf de Weurtseweg in de richting van de rivier oplopen. Direct aan de oevers zorgt een aantal accenten voor een mooi ritme van het circa 800 m lange Waalfront. Tussen de Weurtseweg en de Waalbandijk ligt de nadruk op compacte laagbouw, met gemiddeld drie bouwlagen. Dit sluit goed aan op het tuinstadachtige karakter van Waterkwartier. Een speciale opgave is de opname van de bestaande woningen aan de Weurtseweg, tussen de Dijkstraat en de Marsstraat.

Voor het bebouwen van de oevers is een hoogte gewenst van zes à zeven bouwlagen, met accenten tot 12 lagen. Dit staat in goede verhouding met de maat van het rivierlandschap. Bij het huidige Nuon-kantoor markeert een extra hoogteaccent het einde van het bebouwde gebied in het Waalfront, en de overgang naar Park-West. Dit vormt de tegenhanger van de voorgestelde toren bij De Gelderlander. Een mogelijke combinatie met het bestaande gebouw en de huidige functie (Nuon) vereist een nadere verkenning.

Voor een compact stedelijk woonmilieu is een zorgvuldig uitgewerkte openbare ruimte essentieel, in combinatie met ondergronds of inpandig parkeren. De Waalbandijk kan in de nieuwe opzet een belangrijke ontsluitende functie krijgen. In ieder geval voor het gebied zelf en mogelijk ook al alternatief voor de huidige verkeersfunctie van de Weurtseweg. Voor de Waalbandijk wordt gedacht aan een laanprofiel dat recht doet aan de verkeersfunctie en waarin ook de goederenspoorlijn is geïntegreerd. Wellicht kan de dijk - die niet meer in functie is - worden aangepast om de barrière in het gebied weg te nemen. De vorm van de toekomstige gebouwen langs de laan vraagt extra aandacht omdat de laan de overgang vormt tussen twee verschillende woonmilieus. Overbrugging van de grote hoogteverschillen in het maaiveld speelt hierbij een rol. Een heldere ontsluiting van het Waalfront vergroot de kansen op werkfuncties, al dan niet in combinatie met wonen.

De nieuwe wijk is vooral aantrekkelijk door de directe ligging aan de Waal. De inrichting van de oevers, die mogelijk echte kades kunnen worden, is een belangrijke ontwerpogave. Zeker omdat het de belangrijkste openbare ruimte is. Een groene inrichting met bomen past hier goed. Het contrasteert met de stenige Waalkade en vormt een mooie inleiding op het meer westelijk gelegen Park-West. Eventuele aanlegplaatsen voor de binnenvaart, inclusief cruiseschepen, bieden extra levendigheid. Een goed opgebouwde kade versterkt deze beleving.

Park-West

De afgelopen jaren is gewerkt aan verschillende onderdelen die samen Park-West moeten vormen. Deze inzet kan bekroond worden als de groene zone wordt doorgetrokken in de richting van de Waal. Zo wordt een samenhangende groenstructuur gecreëerd, die overduidelijk een meerwaarde heeft Nijmegen-west. Niet alleen als groene buffer, maar ook als recreatiegebied voor de bestaande wijken. Midden in het nieuwe deel van Park-West bevindt zich het huidige Vasim-gebouw. Bij herontwikkeling van het Waalfront is dit een interessante locatie voor een nieuwe (boven-)stedelijke functie op het gebied van sport of cultuur. Ook het markante PGEM-kantoor op de hoek van de Weurtseweg en de Wingelingsweg blijft staan en moet dus een eigen functie krijgen in het park. Daarnaast moet de status van de woningen rond de toegangsweg naar Electrabel bekeken worden. De keuze van het tracé van de Stadsbrug speelt hierbij een belangrijke rol".

4.2 Alternatieven

In een milieueffectrapport worden ook alternatieven beschreven. De essentie van het werken met alternatieven is om in een zo vroeg mogelijk stadium van de planontwikkeling en de besluitvorming inzicht te krijgen in de mogelijke oplossingsrichtingen voor het realiseren van het doel van de voorgenomen activiteit en in de milieueffecten die met die oplossingsrichting gepaard gaan. Dit kan de uiteindelijke keuze voor één van de alternatieven in een vanuit milieuoogpunt gunstige zin beïnvloeden.

In het MER voor Waalfront moeten minimaal de volgende alternatieven worden beschreven:

- het nulalternatief;
- de voorgenomen activiteit;
- alternatieven en/of varianten voor de inrichting van het woon-werkgebied, waaronder in ieder geval een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).

De in paragraaf 4.1 beschreven voorgenomen activiteit vormt de basis (onderlegger) voor de alternatieven. De relatie tussen de alternatieven en de probleem- en doelstelling, zoals beschreven in paragraaf 3.2, moet steeds worden gelegd. Het alternatievenonderzoek in het kader van het MER zal in nauwe samenhang met het Masterplan worden vormgegeven.

Nulalternatief

In het zogenaamde nulalternatief wordt beschreven wat er in het plan- en studiegebied zal gebeuren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd. Hiertoe wordt eerst de huidige situatie in beeld gebracht en worden vervolgens de reëel te verwachten autonome ontwikkelingen beschreven.

Het nulalternatief (met andere woorden het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit) is in dit geval echter geen middel om het gestelde doel te bereiken. In m.e.r.-termen betekent dit dat het geen "reëel in beschouwing te nemen" alternatief is. De beschrijvingen van de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen zullen in het MER echter de functie van referentiekader vervullen, waartegen de effecten die samenhangen met de andere alternatieven worden afgezet. In dat kader zal tevens een beeld geschetst worden van de te verwachten ontwikkelingen elders in Nijmegen-west, indien het Waalfront niet wordt gerealiseerd.

Inrichtingsalternatieven

In het MER zullen één of meerdere inrichtingsalternatieven worden opgesteld en met elkaar vergeleken worden. De mogelijke insteek van de alternatieven kan zijn:

- variëren met woningentypologieën/dichtheden (laagbouw/gestapeld);
- aard van en hoeveelheid voorzieningen (bovenstedelijk versus lokaal);
- hoe om te gaan met het cultuurhistorische en archeologische erfgoed;
- relatie met de omgeving (rivier centrum, Waterkwartier, Park-West);
- fasering en haalbaarheid;
- ontsluitingsstructuur en relatie met stedelijk verkeer/Stadsbrug;
- groene inrichting.

MMA

In het milieueffectrapport wordt in ieder geval een alternatief uitgewerkt "waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt". Dit alternatief wordt over het algemeen aangeduid als het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA).

Doel van het beschrijven van het MMA is tweeledig. Allereerst zet het uitwerken van dit alternatief de initiatiefnemer aan tot denken in meer milieuvriendelijke oplossingen. Daarnaast draagt het MMA een oplossingen aan die met het voornemen en de andere alternatieven wordt vergeleken. Daarmee krijgt de initiatiefnemer een beeld van de doelmatigheid van de maatregelen die hij in gedachten heeft. Het meest milieuvriendelijk alternatief vormt daarmee een belangrijk referentiepunt in het vergelijkingskader van de alternatieven.

5 Mogelijke gevolgen voor het milieu

Bij de effectbeschrijving in het MER zal onderscheid gemaakt worden in tijdelijke en blijvende effecten ten gevolge van de aanleg en het gebruik van het Waalfront. In het MER zal worden onderzocht in hoeverre negatieve effecten met maatregelen kunnen worden beperkt en op welke manier positieve gevolgen kunnen worden versterkt.

In het MER zal aandacht besteedt worden aan de volgende milieuaspecten:

- bodem en water;
- landschap;
- cultuurhistorie en archeologie;
- ecologie;
- verkeer en vervoer;
- woon- en leefmilieu: geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en geur;
- energie.

In de paragraaf 5.1 wordt een globaal inzicht gegeven in de huidige situatie en in de mogelijke milieugevolgen van de ontwikkeling van het Waalfront met betrekking tot deze milieuaspecten. In het kader van het opstellen van het MER zal naar verwachting nader onderzoek naar deze onderwerpen gedaan worden. Een definitieve opsomming van onderwerpen waaraan in het MER aandacht zal moeten worden besteed, zal worden gegeven in de nog vast te stellen richtlijnen.

5.1 Huidige milieutoestand en de te verwachten effecten

De huidige milieutoestand in het plan- en studiegebied kenmerkt zich door de bedrijfsactiviteiten in het plangebied en omgeving. In deze paragraaf wordt kort ingegaan op de voornaamste karakteristieken voor de ontwikkeling van het Waalfront.

Bodem en water

In het gebied zijn als gevolg van de bedrijfsactiviteiten in het verleden meerdere bodemverontreinigingen ontstaan. Het grootste deel van deze verontreinigingen is immobiel, wat wil zeggen dat deze verontreinigingen zich niet zullen verspreiden. In het plangebied is één verontreiniging geconstateerd die wel mobiel is. Bij de ontwikkeling van het Waalfront moeten de aanwezige bodemverontreinigingen nader onderzocht en indien nodig gesaneerd worden. Naast de aandacht voor bodemverontreinigingen zal in het MER aandacht worden besteed aan de effecten van de realisatie van Waalfront voor de waterberging en de waterafvoer, het bouwrijpmaken, het optreden van zettingen en de veiligheid van waterkering.

Landschap

Het plangebied kenmerkt zich door een sterk verstedelijkt landschap. In de huidige situatie is er in het plangebied nauwelijks een relatie aanwezig met de rivier de Waal. Dit komt doordat de aan de Waal gelegen bedrijfspercelen niet openbaar toegankelijk zijn.

Cultuurhistorie en archeologie

Nijmegen-west kenmerkt zich door een zeer rijk cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed. Om deze historie bij de ontwikkeling van het Waalfront mee te kunnen nemen, heeft de gemeente in het kader van het Belvédèreproject 'Cultuurhistorie in zicht' het cultuurhistorische en archeologische erfgoed in beeld gebracht. De historische gelaagdheid van het gebied bestaat uit drie hoofdcomponenten: De Romeinse stad (Ulpia Noviomagus Batavorum), de verdedigingswerken van de vesting Nijmegen (16e - 19e eeuw) en de industriële bouwwerken (19^e - 20^e eeuw).

De Romeinse stad

In het plangebied bevinden zich resten van het Romeinse stadsgebied van Ulpia Noviomagus Batavorum. Aangetroffen zijn bewoningresten, maar ook funderingsresten van monumentale openbare gebouwen als tempels, het forum (de markt) en het centrale bad. Daarnaast heeft oudheidkundig onderzoek aangetoond dat van de stad nog resten van de verdedigingswerken (poorten, stadsmuur en stadsgracht) aanwezig zijn. De archeologische waarde van dit gebied is daarom zeer hoog. Grafvondsten en grafmonumenten zijn aangetroffen langs de uitgaande wegen Weurtseweg en Lange Hezelstraat en aan de westzijde van de Weurtseweg. Aan de Waalbandijk is een Romeins badgebouw aangetroffen.

Figuur 5.1 Luchtfoto plangebied Waalfront [Koers West, Gemeente Nijmegen, 2003].

De verdedigingswerken

Door de eeuwen heen zijn er ter bescherming van de stad Nijmegen meerdere verdedigingswerken gebouwd. Deze vestingsmuren zijn op vele plaatsen verloren gegaan. Op enkele plaatsen zijn delen van deze verdedigingswerken behouden gebleven. Een behouden vestingsmuur in het plangebied is een gedeelte van de vestingmuur van het Fort Kraayenhof. Deze muur is momenteel alleen zichtbaar vanaf de Waal. Het gebied achter de muur is door de jaren heen opgehoogd, daaronder zijn belangrijke onderdelen van Fort Kraayenhof bewaard gebleven.

De industriële bouwwerken

Het industriële landschap van het Waalfront vormt vanaf de spoordijk tot aan de elektrische centrale een barrière, die Nijmegen-west afsluit van de Waal. In dit gebied is in de 19e en 20e eeuw een grote verscheidenheid aan industrieën gevestigd geweest.

Cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt gevormd door het eerste complex Nijmeegse woningwetwoningen aan de Weurtseweg, de watertoren van de kunstzijdespinnerij Nyma, de continuspinnerij van Nyma, de cellulosehal van Nyma en het verdeelstation van de PGEM. Daarnaast zijn er bij verschillende bedrijven nog cultuurhistorisch waardevolle elementen te vinden.

De ontstaansgeschiedenis van Nijmegen-west biedt veel aanknopingspunten voor de herinrichting van het Waalfront. In het MER zal worden ingegaan op de effecten van het cultuurhistorische en archeologische erfgoed op de realisatie van het Waalfront. Rekening moet worden gehouden met de wettelijke beperkingen die voortvloeien uit de aanwezigheid van dit erfgoed. Daarnaast wordt in het MER ingegaan op (het versterken van) de relatie met het rivierlandschap van de Waal en de omliggende wijken en de vergroting van de belevingswaarde van de rivier voor de bewoners van Nijmegen.

Ecologie

In het kader van het MER voor de Stadsbrug is een klein gedeelte van het plangebied (meest westelijke deel) onderzocht op de aanwezigheid van bijzondere natuurwaarden. Voor dit gedeelte van het plangebied kan gesteld worden dat de natuurwaarden relatief laag zijn. In het kader van het MER voor het Waalfront zal aanvullend ecologisch onderzoek worden uitgevoerd.

De Waal is aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn vanwege de geschiktheid als leefgebied voor in de richtlijn opgenomen vogelsoorten. De begrenzing wordt gevormd door het gehele winterbed van dijk tot dijk, met uitzondering van het gedeelte buiten de kribvakken. Het Waalfront grenst aan de aangewezen Speciale Beschermingszone.

In het MER wordt ingegaan op de effecten voor de natuurwaarden in- en nabij het plangebied. Daarnaast wordt ingegaan op kansen voor natuurontwikkeling binnen het Waalfront.

Verkeer en vervoer

De in het plangebied aanwezige bedrijven worden ontsloten door de Waalbandijk, de Havenweg, de Wingelingseweg en de Weurtseweg. De Weurtseweg heeft hierbij de voornaamste doorgaande functie voor dit deel van Nijmegen-west.

Het wegverkeer in het plangebied draagt bij aan het geluidniveau op een locatie. Op korte afstand van het plangebied wordt de toekomstige Stadsbrug aangelegd, waardoor de verkeersstromen in delen van Nijmegen worden gewijzigd. In het MER zal de verandering in verkeersstromen in beeld worden gebracht.

Woon- en leefmilieu

In het plangebied en omgeving zijn vele bedrijven aanwezig, die het woon- en leefmilieu belasten. Ten behoeve van de ontwikkeling van het Waalfront, zullen de bedrijven in het plangebied (gefaseerd) worden beëindigd. De bedrijven in de omgeving van het plangebied worden gehandhaafd.

Geluid

Het plangebied Waalfront maakt onderdeel uit van het in het kader van de Wet geluidhinder gezoneerde industrieterrein van Nijmegen-west. Het plangebied ligt dan ook binnen de vastgestelde geluidzone. Dit betekent dat de gezamenlijke geluidbelasting van de bedrijven in de zone de geluidzone niet mag overschrijden. Binnen deze geluidzone is woningbouw in beginsel uitgesloten. Bij de voorgenomen functiewijziging van bedrijventerrein naar woon-werkgebied moet de begrenzing van deze geluidzone worden aangepast. Bij de planvorming voor het Waalfront moet verder rekening worden gehouden met de geluidbelasting als gevolg van treinverkeer (spoorbrug), de binnenhaven en het autoverkeer.

Voor wat betreft het autoverkeer wordt rekening gehouden met de veranderde verkeersstromen als gevolg van de toekomstige Stadsbrug.

Luchtkwaliteit

Twee belangrijke stoffen die de luchtkwaliteit van een locatie bepalen zijn stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM10). Voor NO₂ en PM10 geldt een grenswaarde van 40 µg/m³ voor de jaargemiddelde concentratie. Voor NO₂ geldt verder de grenswaarde van 200 µg/m³ als uurgemiddelde concentratie die maximaal 18 keer per jaar overschreden mag worden. De uurgemiddelde concentratie NO₂ wordt in Nederland slechts sporadisch overschreden. Er zijn geen gevallen in Nederland waar de uurgemiddelde concentratie vaker dan 18 keer per jaar wordt overschreden. Voor PM10 geldt naast de grenswaarde van de jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³, de grenswaarde van 50 µg/m³ als 24-uurgemiddelde concentratie die maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

De concentratienormen voor stikstofdioxide (NO₂) worden nergens in het plan- en studiegebied overschreden. De norm voor fijn stof in het plan- en studiegebied wordt op de Energieweg en de Industrierweg niet gehaald. De norm voor het 24-uurgemiddelde wordt overal meer dan de genormeerde 35 dagen per jaar overschreden. Dit is vooral een gevolg van de hoge achtergrondconcentratie. In Nijmegen-west is de situatie voor PM10 ongunstiger dan in de rest van Nijmegen.

Naast de emissies door verkeer zal in het MER aandacht worden besteed aan luchtkwaliteit in relatie tot bedrijven en scheepvaartverkeer over de Waal.

Externe veiligheid

Het plangebied Waalfront is gelegen binnen het invloedsgebied van de volgende potentiële risicobronnen:

- vervoer van gevaarlijke stoffen over water (de Waal en het Maas-Waalkanaal);
- vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor;
- omliggende bedrijvigheid.

In het onderzoek "externe veiligheid Waalfront Nijmegen" is de externe veiligheidssituatie voor het Waalfront in beeld gebracht [Oranjewoud, 2005].

Vervoer gevaarlijke stoffen over water

De Risicoatlas geeft aan dat de trajecten Waal en het Maas-Waalkanaal geen 10⁻⁶ contour geven als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over water. Voor het traject langs de Waal en voor het Maas-Waalkanaal blijkt het berekend plaatsgebonden risico lager dan 10⁻⁷ per jaar, meer dan een factor 10 lager dan de grenswaarde van 10⁻⁶ per jaar. Voor wat betreft het groepsrisico geeft de Risicoatlas aan dat het groepsrisico langs de Waal en het Maas-Waalkanaal, bij een inwoneraantal van 1.000 personen per ha, kleiner is dan 10% van de oriënterende waarde, waaraan getoetst wordt. De huidige gemiddelde inwonerdichtheid ligt circa een factor 10 lager. Het groepsrisico ligt in de huidige situatie dan ook ruim onder de oriënterende waarde.

Aanvullend is onderzoek uitgevoerd om de mogelijke beperkingen van het vervoer van gevaarlijke stoffen op de te ontwikkelen 2.000 woningen in Waalfront in beeld te brengen [Oranjewoud, 2005]. Uit dit onderzoek komt naar voren dat met de realisatie van de woningen in Waalfront het groepsrisico kleiner dan de oriënterende waarde. De oriënterende waarde neemt echter toe, waardoor de gemeente verplicht is de toename te verantwoorden en mogelijke maatregelen te overwegen.

Transport gevaarlijke stoffen over de weg

Over het transport van gevaarlijke stoffen over de weg (Weurtseweg, Waalbandijk, etc.) zijn momenteel geen gegevens bekend. In het MER zal aan dat aspect aandacht worden besteed.

Transport gevaarlijke stoffen over het spoor

De 10^{-6} contour van het plaatsgebonden risico als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor bij Nijmegen (spoorlijn Arnhem - Nijmegen) is kleiner dan 10 m vanaf het midden van het spoor en heeft daarmee geen invloed op de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

Omliggende bedrijvigheid

In het kader van de ontwikkeling van het Waalfront is de externe veiligheidssituatie in het gebied in beeld gebracht. Centraal in het plangebied ligt de ammoniakopslag van het slachthuis. Dit is een risicovolle activiteit met een externe veiligheidscontour. Bij de ontwikkeling van het Waalfront zal dit bedrijf niet gehandhaafd worden. Hiermee vervalt ook de externe veiligheidscontour die voor dit bedrijf van toepassing is. Ten westen, net buiten het plangebied, is het bedrijf Noviant gelegen. Dit bedrijf valt onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) als gevolg van de gevaarlijke stoffen die in het bedrijfsproces benodigd zijn. Het verplaatsen van dit bedrijf is een te onderzoeken optie.

Geur

Als gevolg van de activiteiten van de Honig en het slachthuis is er, met uitzondering van het oostelijke deel, sprake van een hoge geurbelasting in het plangebied. Door de ontwikkeling van het Waalfront zullen beide bedrijfsactiviteiten en daarmee ook hun geuruitstoot verdwijnen uit het gebied. Het MER zal tevens aandacht besteden aan het aspect geur in relatie tot het verkeer over de Waal.

Energie

Het energiegebruik in het plangebied zal wijzigen door de transformatie van bedrijventerrein naar woongebied. Op het niveau van het bestemmingsplan is met betrekking tot het energiegebruik van de woning met name de verkavelingsrichting, de bouwvorm en de woningdichtheid van belang. De mogelijkheden voor beperking van de energievraag en verbetering van de energieopwekking (bijvoorbeeld toepassing warmte-koude-opslag) zullen in het MER worden beschreven.

5.2 Samenhang met Koers West

Het Waalfront maakt onderdeel uit van de transformatie van een groot deel van Nijmegen-west. Dit betekent dat parallel aan de ontwikkeling van Waalfront ook de planvorming voor de Stadsbrug en de NOK-bedrijventerreinen verder vorm wordt gegeven. In het kader van deze ontwikkelingen zijn in veel gevallen nog geen besluiten genomen over de invulling van deze activiteiten. In het MER zal waar nodig de ontwikkeling van het Waalfront in samenhang met de andere ontwikkelingen van Nijmegen-west worden gezien.

6 Stappen in de procedure

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de te doorlopen m.e.r.-procedure voor het Waalfront, en wordt de voorlopige planning van de m.e.r.-procedure in beeld gebracht. Weergegeven worden de beslismomenten van het bevoegd gezag, de momenten van het ter inzage leggen van de stukken en de momenten waarop inspraak mogelijk is.

6.1 De procedure

Startnotitie

Na bekendmaking van de startnotitie, vindt inspraak en advisering plaats van de richtlijnen die het bevoegd gezag voor het MER opstelt.

April 2005:	Openbare kennisgeving door B&W van de startnotitie
April/mei 2005:	Terinzagelegging en inspraak
	Advisering door Inspectie RO/MH
	Advisering door Inspectie LNV
	Advisering Commissie voor de m.e.r.

Richtlijnen

De richtlijnen worden opgesteld op basis van de informatie uit de startnotitie, de inspraakreacties, de advisering en het wettelijke kader. De richtlijnen zijn niet bindend, maar vormen wel het toetsingskader voor de volgende stap: het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het gemaakte MER.

September-oktober 2005:	Vaststelling richtlijnen door bevoegd gezag
	Toezening richtlijnen aan insprekers en adviseurs

MER

Naar aanleiding van de informatie die voorkomt uit de hierboven beschreven stappen worden onderzoeken en studies gedaan. Daarna wordt, parallel aan het opstellen van het Masterplan, het MER opgesteld. Het opstellen van het MER en het Masterplan vergen een nog onbekende doorlooptijd. De doorlooptijd is afhankelijk van de inhoud van de vastgestelde richtlijnen en de omvang van het onderzoek. In de hierna aangegeven planning is rekening gehouden met een doorlooptijd van zeven tot acht maanden. Indien de werkzaamheden meer tijd kosten schuift de planning op.

Aanvaarding MER

Het bevoegd gezag toetst het MER aan de Wet Milieubeheer en de richtlijnen.

Juli 2006:	College van Burgemeester en Wethouders behandelt het MER
	Toezening MER aan de gemeenteraad en aanvaarding
	Toezening MER aan de Commissie voor de m.e.r. en andere wettelijke adviseurs

Inspraak en advies

Juli-september 2006:	Openbare kennisgeving MER
	Terinzagelegging MER, informatie- en inspraakbijeenkomst
	Toezening inspraakreacties aan Commissie voor de m.e.r. en adviseurs en terinzagelegging inspraakreacties
	Openbare kennisgeving van openbare zitting voor mondelinge inspraak

In het MER zullen de stappen voor het vervolg van de procedure worden opgenomen. Na het gereed komen van het MER, dient het MER als onderlegger voor de besluitvorming omtrent het Masterplan. Bij de besluitvorming omtrent de bestemmingsplannen voor het Waalfront wordt het MER door middel van aanvullingen geactualiseerd en verder gedetailleerd.

6.2 Hoe kunt u reageren?

De bekendmaking van de startnotitie vormt de formele start van de m.e.r.-procedure. Gedurende de inspraakperiode heeft iedereen de mogelijkheid zijn of haar mening over de startnotitie aan het bevoegd gezag mede te delen. Er vindt binnen de inspraaktermijn ook een informatie- en inspraakavond plaats. De reacties zullen worden meegewogen in de op te stellen richtlijnen voor het MER.

U kunt uw inspraakreactie sturen naar:

Gemeenteraad van Nijmegen
afdeling G720
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bij het gemeentelijk informatiecentrum Open huis, tel. (024) 329 24 08 kunt u informatie krijgen. Daarnaast wordt u via de gebruikelijke informatiekanalen regelmatig op de hoogte gehouden.